

REPUBLIKA HRVATSKA

OPĆINA ŠESTANOVAC

Povjerenstvo za stratešku procjenu utjecaja na okoliš

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac

KLASA: 350-01/23-01/15

URBROJ: 2155-04-23-03-1

Šestanovac, 23.03.2023.

Na temelju članka 72. stavak 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine” br. 80/13 i 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) te u skladu s člankom 20. stavak 2. i 3. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine” br. 3/17), Povjerenstvo za stratešku procjenu utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac, u skladu s odredbama Uredbe, je na svojoj 1. sjednici održanoj dana 03.03.2023, donijelo

MIŠLJENJE

Strateška studija utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac (u daljnjem tekstu: Strateška studija), nositelja Općine Šestanovac, je cjelovita i stručno utemeljena.

I. Opis najprihvatljivije alternative Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac omogućuju:

- Uređenje građevinskih područja naselja i to: sportsko-rekreacijske namjene, društvene namjene, mješovite namjena, groblja
- Uređenje građevinskih područja izvan naselja i to: gospodarske namjene – proizvodne (I), poslovne (K) i ugostiteljsko-turističke (T1, T2, T3), športsko-rekreacijske namjene (R1 i R4), groblja
- Uređenje područja za gradnju izvan građevinskog područja i to: građevine namijenjene poljoprivrednoj funkciji za obavljanje stočarske proizvodnje, poljodjelske proizvodnje i prerade stočarskih i biljnih proizvoda; građevine namijenjene gospodarenju u šumarstvu, lovstvu i planinarstvu, izgradnju stambenih i pomoćnih građevina za osobne potrebe i potrebe seoskog turizma
- Uređenje odredbi za gradnju izvan građevinskih područja u skladu s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije, uključujući zahvate cestovne, željezničke infrastrukture, pošte i telekomunikacija, dalekovodi, energetska postrojenja na obnovljive izvore energije, plinoopskrbu,
- mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti te kulturno-povijesne baštine i mjere zaštite i spašavanja

pri čemu se nose sljedeći sadržaji:

- T3 zone – kamp/glamping izvan građevinskog područja naselja

- R2 športsko-rekreacijski centar u građevinskom području naselja
- Groblja u građevinskom području izvan naselja i proširenja groblja sukladno potrebama
- Uređenje poljoprivrednih aktivnosti izvan građevinskog područja naselja
- Golf – isključivanje mogućnosti turističkog smještaja u obuhvatu
- Športski centri – dodavanje mogućnosti izgradnje smještajnih kapaciteta – hoteli
- Propisuju se uvjeti za razradu dokumentacije za Jadransku željezničku prugu sukladno Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije
- Ukazuje se na potrebu rasterećenja D8 kroz 3 moguća koridora sukladno Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije
- Dopisuju se uvjeti za planiranje koridora nove EKI sukladno Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije
- Omogućava se planiranje sunčanih elektrana i utvrđuju uvjeti za određivanje površina sukladno Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije
- Dopisuju se uvjeti i kriteriji za određivanje površina za vjetroelektrane sukladno Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije.

II. Prikaz utjecaja najprihvatljivije razumne alternative Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac

Nalazom analize utvrđeni su sljedeći utjecaji grupiranih intervencija prostornog plana na sastavnice okoliša:

Zrak

Negativni utjecaji mogući su zbog intenziviranja poljoprivrednih aktivnosti uslijed raspršivanja zaštitnih sredstava, povećanja emisija iz cestovnog prometa na rekonstruiranim dionicama. Pozitivni utjecaji nastat će zbog omogućavanja korištenja željezničkog prometa s manjim emisijama u zrak, kao i proizvodnje energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije.

Tlo i poljoprivredno zemljište

Negativni utjecaji nastaju razvojem linijske infrastrukture zbog zaposjedanja i gubitka površina, ali i upotrebom agrotehničkih postupaka, kemijskih sredstava i umjetnih gnojiva u poljoprivredi.

Klima

Negativni utjecaji na klimu proizlaze iz uzgoja stoke koji uzrokuje ispuštanje visokih emisija stakleničkih plinova u atmosferu, kao i povećanje emisija CO₂ iz cestovnog prometa koji će se pojačati rekonstrukcijom postojećih dionica te realizacijom novih trasa s ciljem rasterećenja obalnih pravaca. Pozitivni utjecaji nastat će zbog omogućavanja korištenja željezničkog prometa s manjim emisijama u zrak, kao i proizvodnje energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije.

Bioraznolikost

Negativni utjecaji nastaju zauzimanjem staništa novom gradnjom izvan građevinskih područja, uključujući turističke sadržaje, golf, energetske objekte koji koriste obnovljive izvore energije te linijsku infrastrukturu. Osim zauzimanja staništa, novom izgradnjom dolazi do fragmentacije i degradacije staništa, gubitka i prenamjene, te narušavanja temeljnih obilježja zaštićenih područja prirode sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

Vode i vodna tijela

Značajan negativan utjecaj identificiran je realizacijom golf igrališta, iako se Izmjenama i dopunama onemogućuje planiranje dodatnih smještajnih kapaciteta u njegovom obuhvatu. Zbog opterećenosti rijeke Cetine hidrotehničkim i drugim zahvatima, navodnjavanje za potrebe golfa iz površinskog toka predstavlja dodatni pritisak na osjetljiva vodna staništa, dok zaštitna sredstva za potrebe održavanja travnjaka procjeđivanjem mogu onečistiti podzemna i površinska vodna tijela. Onečišćenja voda moguća su također iz oborinskih voda s cestovnog, željezničkog prometa i infrastrukture iz sustava gospodarenja otpadom koje se nalaze u vodozaštitnim zonama.

Zdravlje ljudi

Prostornim planom se općenito povećavaju sportsko-rekreacijski sadržaji, čime se potiče ljude na bavljenje sportom. Velika većina pozitivnih utjecaja dolazi zbog poboljšanja stanja okoliša, odnosno indirektno kroz smanjenje i kontrolirano ispuštanje emisija u sastavnice koje utječu na ljudsko zdravlje, posebno zraka.

Krajobraz i kulturna baština

Najveći negativni utjecaji na krajobraz proizlaze od sadržaja koji se nalaze u zaštićenom području prirode Zaštićeni krajobraz Kanjon rijeke Cetine zbog osjetljivosti lokacije. Osim toga, izgradnja postrojenja za proizvodnju energije iz OIE uzrokuje promjenu prirodne konfiguracije terena, pokrova i strukturalno-vizualnih vrijednosti prostora. Nadalje, bilo kakva izgradnja u blizini lokaliteta kulturne baštine može uzrokovati njezinu degradaciju ili oštećenje. Pozitivni utjecaji na kulturno-povijesne vrijednosti nastat će primjenom novih mjera zaštite kulturne baštine, arheoloških nalazišta, te kulturnih krajobraza.

Otpad

Iako se planom predviđa izgradnja infrastrukture iz sustava gospodarenja otpadom, zbog neuređenosti trenutnog sustava ne mogu se isključiti negativni utjecaji koji bi nastali razvojem bilo gospodarskih i turističkih aktivnosti, stoga se razvoj sustava nameće kao preduvjet za daljnji razvoj Općine.

III. Prijedlog mjera zaštite okoliša s prijedlogom plana provedbe

Predložene mjere zaštite okoliša određene su na temelju identificiranih negativnih utjecaja te su osmišljene kako bi se ti negativni utjecaji izbjegli ili smanjili na najmanju moguću mjeru.

Mjere koje se predlažu integrirati u prostorni plan kao sastavni dio odredbi za provođenje u tekstualnom, te izmjenama na kartama u grafičkom dijelu, a kako bi se omogućila njihova provedba uz automatsko provođenje mjera zaštite okoliša, su sljedeće:

1. Održivo korištenje voda:

- Cestovnu infrastrukturu planirati s odvodnjom oborinskih voda s pročišćavanjem
- Zabraniti korištenje vode za potrebe navodnjavanja golf terena iz vodoopskrbnog sustava za stanovništvo
- Provesti hidrološke analize za ispitivanje mogućeg navodnjavanja golf terena iz rijeke Cetine
- Za zahvat mogućeg crpljenja rijeke Cetine za potrebe navodnjavanja golf terena odrediti ekološki prihvatljivi protok koji ostvaruje ekološke zahtjeve potrebne za očuvanje vodenih i o vodi ovisnih staništa

- Za aerodrome, prometnice i parkirališta predvidjeti gradnju građevina odvodnje, uređaja za prikupljanje ulja i masti i sustav pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda
- Sve sabirne jame za prihvat otpadnih voda kao prijelazno rješenje do izgradnje sustava odvodnje s pročišćavanjem trebaju biti vodonepropusne.

2. Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta

- Propisati odredbe za primjenu ekoloških poljoprivrednih načela.
- Čisto plodno zdravo tlo iz iskopa ponovno upotrijebiti na istoj ili drugoj primjerenom lokaciji
- Planom predvidjeti odgovarajući sustav navodnjavanja poljoprivrednih površina

3. Očuvanje kvalitete zraka

- Uz planiranu cestovnu infrastrukturu planirati zeleni pojas u adekvatnoj širini kako bi se umanjio utjecaj štetnih plinova

4. Zaštita i obnova bioraznolikosti

- Pri formiranju zelenih pojasa uz prometnu infrastrukturu koristiti isključivo autohtonu vegetaciju
- Izbjegavati planiranje zahvata koji ugrožavaju zaštitnu ulogu sastojina zaštitnih šuma
- U najvećoj mogućoj mjeri prilikom razvoja zahvata izbjeći ugrožena i rijetka staništa prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa
- Dalekovode opremiti zaštitom od elektrokcije ptica
- Za potrebe izgradnje golf igrališta, provesti detaljnu inventarizaciju flore i faune u širem obuhvatu zahvata, posebno faune vodotoka u svrhu utvrđivanja rasprostranjenosti ugroženih vrsta
- Sve građevinske radove izvoditi izvan perioda gniježđenja ptica

5. Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora

- prometnice je potrebno planirati da maksimalno moguće prate postojeću topografiju terena i značajke okolnog krajobraza
- za planirane UPU izraditi krajobrazni elaborat i propisati korištenje zelene infrastrukture
- gradnju bazena u zonama mješovite namjene zabraniti u područjima zaštićenih spomeničkih cjelina i zaštićenih pojedinačnih građevina kulturne baštine

6. Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)

- Uvrstiti problematiku klimatskih promjena i ublažavanja klimatskih promjena u Plan
- Rekonstrukciju građevina planirati s primjenom mjera energetske učinkovitosti (energetski učinkovita obnova ovojnice, zamjena kotlova na lož ulje, postavljanje solarnih toplinskih sustava na krovove javnih zgrada koje nisu pod konzervatorskom zaštitom)
- Javnu rasvjetu naselja i prometnica planirati kao energetski učinkovitu i uz minimalno rasipanje svjetla u okoliš
- Propisati odredbe za primjenu ekoloških poljoprivrednih načela
- Omogućiti korištenje vodika kao obnovljivog izvora energije

7. Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)

- Uvrstiti problematiku klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Plan
- Lokacije nove izgradnje prilagoditi opasnostima od bujičnih poplava, te odronima i klizištima

- Prilikom projektiranja javnih parkirališnih građevina i površina, te stajališta javnog prometa primjenjivati načela zelene infrastrukture (zelene nadstrešnice koje pružaju zaštitu od sunce)
- Infrastrukturu planirati u skladu s Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.-2027.
- Turističke objekte i infrastrukturu prilagoditi klimatskim promjenama

8. Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo

- Pri planiranju novih lokacija za građevine iz sustava gospodarenja otpadom prednosti dati postojećim *brownfield* lokacijama
- Zbog lokacije u III zoni sanitarne vodozaštite, za reciklažno dvorište potrebno je propisati strože mjere ispuštanja otpadnih voda

9. Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi

- osigurati zaštitu od buke uz cestovnu infrastrukturu u naseljenim područjima gdje buka može prelaziti dopuštene granice

IV. Prijedlog programa praćenja stanja okoliša s prijedlogom plana provedbe

Ne predlažu se dodatne mjere praćenja stanja okoliša na području Općine Šestanovac osim redovitih programa praćenja stanja okoliša koji su propisani zakonskom i podzakonskom regulativom te se rezultati provođenja mjera objedinjuju u Izvješću o stanju u prostoru i Izvješću o stanju okoliša.

Obrazloženje

Povjerenstvo za stratešku procjenu utjecaja Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac na okoliš, postupajući po Odluci o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za stratešku procjenu utjecaja Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac na okoliš KLASA:350-01/22-02/01 URBROJ:2155-03-22-02-1 od 24.11.2022

te prema propisanom postupku, održalo je jednu (1) sjednicu 03.03.2023. godine. Povjerenstvo je na sjednici radilo kako je utvrđeno Zapisnikom, koji prileži ovom Mišljenju i čini njegov sastavni dio.

Na sjednici Povjerenstvo je utvrdilo da je Strateška studija cjelovita, stručno utemeljena i izrađena u skladu s propisima.

Mjere zaštite okoliša rezultat su zakonskih propisa i obveza, pozitivne stručne prakse i rada Povjerenstva, a određene su s ciljem ublažavanja u Strateškoj studiji prepoznatih utjecaja.

Slijedom svega naprijed izloženog odlučeno je kako stoji u izreci ovoga mišljenja.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

Asija Šošić dipl.iur

